
Editörler

Prof. Dr. Hamdi Gündoğar - Dr. Öğr. Üyesi Hilmi Kemal Altun

GÜNÜMÜZ İNANÇ (Kalam) PROBLEMLERİ

Yazarlar

Prof. Dr. Hulusi Arslan
Doç. Dr. Fikret Soyal
Doç. Dr. İbrahim Halil Erdoğan
Doç. Dr. Mehmet Şaşa
Doç. Dr. Mustafa Bozkurt
Doç. Dr. Seyithan Can
Dr. Öğr. Üyesi Hilmi Kemal Altun
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Taşdelen
Dr. Öğr. Üyesi Mikail İpek
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Sadıker
Dr. Öğr. Üyesi Ruhullah Öz
Dr. Öğr. Üyesi Selim Gülverdi

Günümüz İnanç (Kelam) Problemleri

Editörler : Prof. Dr. Hamdi Gündoğar - Dr. Öğr. Üyesi Hilmi Kemal Altun

ISBN : 978-625-7825-96-2
Baskı : Lütfiye Tuğla / Millibasım ve Yayın
Basım Sayısı : 1. Baskı, 2023

©Tüm Hakları Saklıdır. Bu kitabın bütün hakları Lisans Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Kitapta yer alan bölümlerin sorumluluğu yazarlarına aittir

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Gündoğar, Hamdi - Altun, Hilmi Kemal

Günümüz İnanç (Kelam) Problemleri /

Editörler : Hamdi Gündoğar - Hilmi Kemal Altun

1. Basım. X + 244 s. 16x23,5 cm. Kaynakça var, dizin yok.

ISBN : 978-625-7825-96-2

1. Kelam, 2. İnanç, 3. Günümüz problemleri

Lisans Yayıncılık

Tahtakale Mah. Hicret Sokak No:8/A

Avcılar-İSTANBUL

Tel: 0212 619 18 38

e-posta : lisans@lisansyayincilik.com.tr

www.lisansyayincilik.com.tr

Günümüz İnanç (Kelam) Problemleri

Editörler:

Hamdi Gündoğar / *Adıyaman Üniversitesi*

Hilmi Kemal Altun / *Adıyaman Üniversitesi*

Bölümler ve Yazarlar

1.Bölüm:

Hulusi Arslan / *İnönü Üniversitesi*

2.Bölüm:

Ruhullah Öz / *Şırnak Üniversitesi*

3.Bölüm:

Mehmet Taşdelen / *Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi*

4.Bölüm:

İbrahim Halil Erdoğan / *Akdeniz Üniversitesi*

5.Bölüm:

Mustafa Bozkurt / *İnönü Üniversitesi*

6.Bölüm:

Selim Gülverdi / *Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi*

7.Bölüm:

Fikret Soyal / *İstanbul Üniversitesi*

8.Bölüm:

Mehmet Şaşa / *Amasya Üniversitesi*

9.Bölüm:

Seyithan Can / *Siirt Üniversitesi*

10.Bölüm:

Hilmi Kemal Altun / *Adıyaman Üniversitesi*

11.Bölüm:

Mikail İpek / *Kırklareli Üniversitesi*

12.Bölüm:

Ömer Sadıker / *Çukurova Üniversitesi*

ÖNSÖZ

İnanç konuları her dönem merak edilen ve üzerinde en fazla tartışılan konuların başında gelmektedir. Dine ilişkin soruların çoğunluğu da yine inanç problemleriyle ilgilidir. İnternet ve sosyal medyanın etkin olduğu günümüzde birçok insan inanca dair tartışma ve görüşlere hem şahit olmakta hem de katılmaktadır. Ancak inanç alanıyla ilgili herhangi bir liyakati ve ehliyeti olmayan kişilerin ortaya attığı görüşlerle doğru sonuca ulaşmak mümkün olmadığı gibi insanların kafası daha da bulanmakta ve kısır tartışmaların önü alınamamaktadır. Meseleleri tahlil ederken metodolojik (usûl) hatalar ve art niyetli yaklaşımlar da ayrıca doğru sonucun elde edilmesinin önündeki önemli engellerdir.

İtikadi meselelerin hangi hususlar olduğu noktasında başvurulacak ilk kaynak hiç şüphesiz Kur'an-ı Kerim'dir. Çünkü İslam akaidinin temel esasları Kur'an-ı Kerim'de bildirilmiş ve Hz. Peygamber tarafından da bizlere tebliğ edilmiştir. Dolayısıyla İslam akidesinin sahih bir şekilde anlaşılması ve açıklanması ancak Kur'an'a ve sahih sünnete müracaat ile mümkündür. Değişen zaman ve mekânla ilgili dine ve inanca dair ortaya çıkan her bir müşkil, bu iki kaynaktan yola çıkılarak çözüme kavuşturulmalıdır.

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de inanca ilişkin soru ve problemlerin ilk muhatabı şüphesiz kelimcilerdir. Allah'ın varlığı ve birliği, yaratılış, peygamberlikle ilişkili meseleler, kazâ-kader meselesi, kıyamet alametleri ve ahiret hayatı gibi klasik kelam konularının yanı sıra modern dönemde ortaya çıkan bazı problemlere de bu çerçevede yer verilmesi gerekmektedir. Özellikle Ulûhiyyet inancını hedef alan Ateizm ve benzeri inkârcı akımlar başta olmak üzere kötülük problemi, Reenkarnasyon, Transhümanizm, İslamafobi, Big Bang ve Entropi gibi son dönemde öne çıkan meseleler de, doğrudan ya da dolaylı olarak insanların inancını ilgilendiren tartışma konularıdır. Elinizdeki kitap söz konusu inanç problemlerini ele alan editoryal bir çalışmadır. Kitaptaki her bölüm konunun uzmanı akademisyenler tarafından ele alınıp yazılmıştır. Kitaptaki her bölümün yazarı farklı olduğu için üslup farklılığının olması tabii karşılanmalıdır.

Kitabın yararlı olması ve günümüz inanç tartışmalarına olumlu katkıda bulunmasını diliyoruz.

İstanbul, 2023

Editörler

Prof. Dr. Hamdi GÜNDOĞAR

Dr. Öğr. Üyesi Hilmi Kemal ALTUN

İÇİNDEKİLER

Önsöz	V
Bölüm 1 İNANÇLA İLGİLİ TARTIŞILAN KONULAR / Hulusi Arslan	11
1.1. İman Kavramının Tanımı ve Mahiyeti	11
1.2. İmanın Psikolojik Temelleri	13
1.2.1. Zihinsel Boyut	13
1.2.2. Duygusal Boyut	16
1.2.3. İrâdi Boyutu	17
1.3. İnanmak Bir Nevroz Hali midir?	18
1.4. İman, Amel ve Ahlak Münasebeti	20
1.5. Amele Dönüşmeyen İmanın Mahiyeti	23
1.6. Tekfir Meselesi	25
1.7. Mürted Meselesi	31
Kaynakça	34
Bölüm 2 ULÛHİYET İNANCINI HEDEF ALAN ÇAĞDAŞ İNKÂRCI AKIMLAR / Ruhullah Öz	37
2.1. Dinî İnançın Tarihi Temelleri	37
2.2. Deizm	40
2.3. Ateizm	43
2.4. Pozitivizm	48
2.5. Sekülerizm	53
Kaynakça	54
Bölüm 3 KÖTÜLÜK PROBLEMİ (TEODİSE) / Mehmet Taşdelen	57
3.1. Kavramsal Çerçeve	57
3.1.1. Hüsün-Kubuh/Seyyie	57
3.1.2. Hikmet	60
3.1.3. Teodise	62
3.2. Allah'ın Varlığı ve Kötülükler	64
3.3. Savaşlar ve Bu Savaşlarda Masum İnsanların Durumu	67
3.4. Doğal Afetler ve İlahi Ceza	69
3.5. Engellilik ve Musibet	71

3.6. İlahi Adalet-Hikmet İlişkisi	74
Kaynakça	77

Bölüm 4		
KADER VE KAZA / İ. Halil Erdoğan		81
4.1. Kader ve Kazânın Anlamı		83
4.2. Kader Hakkındaki Görüşler		85
4.3. Cebri Andıran Ayetler		87
4.4. Kader ve Özgür İrâde		90
4.5. Kaderin Değişip Değişmeyeceği Konusu		95
4.6. Kader-Duâ İlişkisi		96
4.7. Sınav Deneyiminde Cebir ve Özgürlük		98
4.7.1. İnsanın Mecbur Olduğu Alan		99
4.7.2. İnsanın Muhayyer Olduğu Alanı		100
Kaynakça		103

Bölüm 5		
AHİRET AHVALİ / Mustafa Bozkurt		105
5.1. Kavramsal Çerçeve		105
5.2. Kabir Ahvali		107
5.2.1. Kabir Suali, Azabı ve Nimetini Kabul Edenlerin Delilleri		108
5.2.2. Kabir Suali, Azabı ve Nimetini Kabul Etmeyenlerin Delilleri		112
5.2.3. Kabir Azabı ve Nimetinin Keyfiyeti		116
5.3. Yeniden Dirilme (Ba's)		117
5.4. Şefaat		120
5.5. Cennet ve Cehennem Ebediliği Meselesi		123
Kaynakça		127

Bölüm 6		
REENKARNASYON/TENASÜH İNANCI / Selim Gülverdi		129
6.1. Kavramsal Çerçeve		129
6.1.1. Reenkarnasyon		130
6.2. Farklı Kültürlerde Reenkarnasyon/Tenasüh İnançı		131
6.2.1. Hint Dinlerinde Reenkarnasyon/Tenasüh İnançı		132
6.2.2. Eski Mısır Dinlerinde Reenkarnasyon/Tenasüh İnançı		134
6.2.3. Antik Yunan Düşüncesinde Reenkarnasyon/Tenasüh		135
6.2.4. Yahudilik ve Reenkarnasyon/Tenasüh		136
6.2.5. Hıristiyanlık ve Reenkarnasyon/Tenasüh		136
6.3. İslam Açısından Reenkarnasyon		137
Kaynakça		142

Bölüm 7		
CİNLER ALEMİ / Fikret Soyak		145
7.1. Cin Kavramı ve Mahiyeti		145
7.2. Kur'an'da ve Hadislerde Cinler		150
7.3. Cinlerin Yaratılış Hikmeti		152
7.4. Cinlerde Mükellefiyet		153
7.5. Cin-İnsan İlişkisi		156
7.5.1. Cin ve Şeytanların İnsana Tesirinden Korunma		158
7.5.1.1. Cin, Sihir ve Büyü		158
7.5.1.2. Cinlerle Evlilik		159
7.6. Cinlerin Gaybı Bilmesi		159
Kaynakça		162
Bölüm 8		
İSLAMOFOBİ / Mehmet Şaşa		163
8.1. İslâmofobinin Etimolojik Boyutu		163
8.2. İslâmofobinin Kavramsal ve Varoluşsal Tarihi		164
8.3. İslâmofobinin Söylem ve Eylemlerdeki Yansıması		169
8.4. İslâmofobiyi Besleyen ve Kötükleyen Unsurlar		173
8.4.1. Düşünürler ve Yazarlar		173
8.4.2. Medya Kuruluşları		175
8.4.2.1. Filimler		176
8.4.2.2. Gazete ve Dergiler		176
8.4.3. Din Adamları		178
8.4.4. Siyasetçiler		179
8.5. İslâmofobinin Nedenleri		179
Kaynakça		184
Bölüm 9		
TRANSHÜMANİZM VE POSTHÜMANİZM BAĞLAMINDA DİN /		
Seyithan Can		187
9.1. Transhümanizim		187
9.1.1. Trans-Human		189
9.1.2. Post-Human		189
9.2. Transhümanizm Amaç ve İddiaları		191
9.3. Sanal Gerçeklik		191
9.4. Metaverse ve Sanal Din		194
9.5. Yapay Zekâ		197
9.6. Transhümanizm Özelinde Bir Teoloji Kurmanın İmkân ve Sınırlılıkları		200
Kaynakça		202

Bölüm 10	
KELAMDA KULLANILAN BİLİMSEL DELİLLER / Hilmi Kemal Altun	
205	
10.1. Dakikü'l-Kelâm Konularının Kelâmı İlişkisi	206
10.2. Big-Bang Teorisi	207
10.3. Entropi Yasası ve Kıyamet	215
10.3.1. Entropi Yasasının Dinler Açısından Önemi	216
Kaynakça	220
Bölüm 11	
NÜZÛL-İ İSÂ MESELESİ / Mikail İpek	
223	
11.1. Ref' ve Teveffî Kavramları	224
11.2. "Nüzûl-i İsâ" Tartışmasının Hermenötik ve Teolojik Arka Planı	225
11.3. "Nüzûl-i İsâ" Olayını Kabul Edenler	227
11.4. "Nüzûl-i İsâ" Olayını Kabul Etmeyenler	232
Kaynakça	237
Bölüm 12	
MEHDİ, DECCAL VE YE'CÛC-ME'CÛC MESELESİ / Ömer Sadıker	
239	
12.1. Küçük Alametler	242
12.2. Büyük Alametler	243
12.2.1. Duhân	244
12.2.2. Dâbbetü'l-arz	245
12.2.3. Ye'cüc ve Me'cüc	247
12.2.4. Deccâl	247
12.2.5. Ayın yarılması (İnşikaku'l-kamer)	249
12.2.6. Güneşin Batıdan Doğması	250
12.2.7. Mehdinin Zuhuru	251
Kaynakça	253